

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Disputatio Christiani eruditissimi, qui diu uersatus est apud principem
Sarracenorum cum magna dignatione, & Sarraceni sodalis ipsius,
aduersus doctrinam & flagitia Mahumetis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

DE HAERESI HERACLII

ET PRINCIPATV AC LEGE

Machumeti.

Disputatio Christiani eruditissimi, qui diu uersatus est apud principem Saracenorum in magna dignatione et Saraceni sodalis ipsius, aduersus doctrinam et flagitia Machometis, dignissima uisa est, quae ex XXVIII. libro Speculi historialis huc adijceretur. Licet enim in compendium sit contracta, multa tamen continet ad historiae cognitionem pertinentia, multa quae ad lectionem Alcorani conferunt. Ipsum uero superbum molimen Machumeticæ superstitionis, uelut aries ualide impressus, subruit et demolitur. Ut facile appareat, quanto potentior sit ueritas paucis et simplicibus uerbis exhibitæ, quam mendacium infinita uerborum congerie et uersutia fultum.

Er idem tempus Cyrus Alexandrinus episcopus & Sergius Constantinopolitanus patriarcha Monothelitarum hæresim prædicabant: qui scilicet unam tantum in Christo naturam esse putabant. A quibus deprauatus Heraclius Augustus, post tantas uictorias aberrauit à catholica fide. Vnde diuino iudicio Agareni, qui & Saraceni dicuntur, Hummaro duce & coeperunt lacerare. Nam Hummarus Damascum

Pyrrhus

eius imperium grauitur

Machumeti genus.

ad didicit

tantæ

Machumet

A templor;

2
templor, & non ferens splendorem uultus eius, utpote carnalis homo, deficio & cado. Credidit ergo mulier, & omnes Arabes & Ismaëlita, quod ex ore archangel Gabrielis illas susceperet leges, quas suis discipulis dabat: eo quod Gabriel archangelus saepe à deo mittatur hominibus sanctis.

DE QVIBVS DAM LIBELLIS, IN

quibus agitur de ipsius fallacijs.

Comitali laborasse Machumetum.
Columba Machumeti humeris aduolare edocuit.
Taurus legis libri ferre assuefactus.
Saraceni & Christiani philosophi disputatio.
D. Petrus Abbas Cluniacensis.
Machumet idolatra.
Propheta non sibi uendi arte & ingenio magno usus est, ut qui rex esse non poterat, prophetam se Dei siccat Mach, mulari esse, & nuncium.
Fertur autem + libellus in partibus transmarinis, de Machumeti fallacijs, in quo legitur, quod ipse uolens sibi conciliare animos populi Arabum, dicebat se esse prophetam ad eorum salutem diuinitus missum: ut uidelicet legem Iudaïs & Christianis, quæ nimirum rigida nimis ac seuera esset, mitiorum præceptorum promulgatione temperaret. Et ut eiusdem missioni adinstar Moyli prodigia quædam uiderentur attestari, populum assignata die cõuocauit ad certum locum, quasi legem diuinitus missam in signis & prodigijs accepturum. Tunc eo sermocinante ad populum, columba quæ in uicino erat, ad hoc ipsum fallaciter edocuit, super humerum eius aduolans stetit, & in eius aure iuxta morem solitum grana inibi reposita comedens, quasi uerba legis suggerere ei simulauit. Taurus quoque similiter ad hoc ipsum consuetudine quadam edocuit, ut de manu eius palbulum acciperet, ad uocem eius coram populo uenit, & quasi legis nouæ mandata cœlitus missa, quæ ipse cornibus eius alligauerat, detulit. Sed & Picerias lacte ac melle plenas, quas ipse in certis locis terræ latenter infoderat, quasi per diuinam reuelationem ibidem effodi fecit, & populo uelut in signum abundantie futuræ, quam per eiusdem legis obseruantiam idem populus mereri iuberetur, ostendit. Sicque quasi miraculis & magnalibus diuinis congratulantes & acclamantes seduxit, atque ad legem suam quasi diuinam recipiendam pertinaciter amauit. Porro de libro + regis ipsius, qui Alchoranus dicitur, qualiter confectus sit, et quàm dilaceratus atque confusus, dicitur paulo inferius. Hic enim pauca libet inferere, de libello disputationis cuiusdam Saraceni & cuiusdam Christiani de Arabia, super lege Saracenorum & fide Christianorum, inter se: Qui ambo probati philosophi, & in secta sua perfecti, Emirhelmomini regi Saracenorum erant familiares ac noti, sibi quoque inuicem amici charissimi. Hunc autem librum fecit dominus Petrus abbas Cluniacensis de Arabico in Latinum transferri, à magistro Petro Toletano, iuuante Petro monacho scriptore: cum esset idem abbas in Hispanijs constitutus, cum imperatore Alphonso, eo anno, quo idem imperator Choriã ciuitatem cepit, & inde Saracenos fugauit.

DE ORIGINE AC VITA MACHUMETIS.

Homo igitur iste, uidelicet Machumet, pupillus fuit in sinu patris sui Abdamanef, quicognominatur Abdemutalla. In cuius tuitione pater ipsius moriens, eum commendauerat: Eratque tutor & curator illius. Ipse uero præterea cultor fuit idolorum, quæ uocantur Ellech & Aleze in Mecha, cum omni domo & generatione sua, sicuti in sua scriptura testificatur dicens, ita dictum sibi fuisse, 49. Nonne tu fuisti pupillus, & collectus es: et in errore, et iustificatus es: et pauper, & ditatus es? Ita ergo uixit, usquequò peruenit ad seruitium camèlorum Adege filiae Hulert, cuius factus fuerat mercenarius. Et proficiscebatur cum camèlis in Syriam & in alia loca, donec duxit eam uxorem, interueniente causa, quam tu scis. Postquam uero se diuitem factum eiusdem mulieris opibus uidit, conatus est suoper gentem & patriam suam regnum arripere. Sed dum hoc ad effectum, prout cupiebat, non posset perducere, præsertim cum paucos adhuc fautores haberet, men sibi uendi arte & ingenio magno usus est, ut qui rex esse non poterat, prophetam se Dei siccat Mach, mulari esse, & nuncium. Hoc displicuit omni parentelæ & generationi eius, quæ

quæ uocabatur Choraes. Cumq; hoc modo prophetæ sibi nomen usurpasset, ingressus est ad homines, qui tanto facilius qualibet astutiæ machinatione decipi poterant, quanto longius ab omni sapientia, & usu ciuitatis, totiusq; humanæ prudentiæ honestate per agros & uillulas sequestrati, quid Dei nuncius uel propheta esset, aut in quo cognosci deberet, denique quid inter ueritatem & mendacium, inter fatuitatem distaret & sapientiam, discernere nesciebant. Ad hos decipiendos cuiusdam astrologi, cuius postea nomen & causam dicemus, + opere et concilio non mediocriter confortatus, homines ad se pestiferos, & uiarum insidiatores, fugitiuos quoq; et homicidas sibi aggregauit. Quos etiã ad deuia sylvarum, ad cacumina montium, & ad proxima fontibus loca circūquaq; mittebat, insidiari scilicet negociatoribus, & iter agētib; ad interficiendū eos, & diripiendū tā camelos q̄ cetera quæ ducebāt, uel quæ negotiationis uel necessitatis causa portabant.

DE FVRTIS ET LATROCINIIS EIVS.

De ipso etiã scimus, q̄ primo tempore prophetiæ suæ, cū de ciuitate ueniret ad Mechā, & inueniret hominem camelū habentem, eundē illi camelū abstulit, et cum iam quinquaginta triū annorū esset, tali beneficio predicationis suæ primordia dedicauit. Habiuit autem ibi quadraginta de suis, qui affuerunt custodientes eum ab illis de Mecha, quos ualde infestos habebat: eo quod ipsi omnes artes eius & maleficia nossent. Oderant quippe illum nimis, quod cum latro & pestifer esset, prophetam Dei se esse stultis hominibus mentiebatur. Abijt autē in ciuitatem quandam destructā, quā ex maiori parte Iudæi pauperes inhabitabant, in quam cum ingrederetur, uolens ostendere iusticiæ suæ regulam, & + pro prophetiæ phetice modū, pupillis cuiusdā carpentarij filijs domū abstulit, & in eā meskidā fecit. Deinde misit in prima sua expeditione Hanzetā filiū Abdimelech cū equi Machumeti latatu x x x, uirorū, ad syluas regionis in Hemē, rapere camelos Choraes, quando trocinia ex reuertebant de Syria. Cūq; illi occurreret Hebegel filius Hyssen in trecentis uiribus de Mecha + dispersos, ubiq; cum eo erant, nullum certamen ausus cōmittere, dispersis fugit. Post hæc in secunda expeditione misit Hugaida Alarachi, filij Amichallabi sicut nouisti, in + l x. militibus, ut esset duplex numerus primo cœtui, + nec facile ab aliquo terreri possent, ad loca proxima Alfagati. Cui occurrit Ebezefin cum suis militibus. Inter quos tanta extitit effusio sanguinis, quantam ipse nouisti. Ego aut nullū ibi ab angelis adiutū audiui, cū dicatur in Alchorano, quod angelus Gabriël in similitudinē equitantis super albā equā, habens uestimenta uiridis, comitatus fuerit filios Israël, cū eos persequeretur Pharaon in c c c c. curribus. Sed ueniamus ad tertiā expeditionē. In qua cū missus esset Zaid filius Ebibacad, similiter nō longe ab Alfagati in x x. uiris, & nō inuenisset camelos; itā enim altera die transierant, spe sua & desiderio frustratus, inanis & uacuus redijt. Licet aut tres istę expeditiones sufficere possint ad conuincendā falsitatē tui prophete, non tamen alias ipsius, quas per se uoluit facere improbitates, tacebimus: illā scilicet primū commemorantes, qua egressus est ad capiendos camelos Choraes, quando uenit ad locum qui dicitur Gueden. Vbi cū cōuenisset Vmbrem filium Guhselmuhin, et non præualeret aduersus eum, redijt uacuus. Iterū exijt per semetipsum, donec uinceret lambo, quærendo iterū camelos Choraes, q̄ erāt apud Sem, & quibus insidiabatur in redeundo. Et q̄uis tunc pro eis acriter dimicaret, tandem confusus abscessit. Aduerte si huiusmodi expeditiones ad Dei prophetā Machumet sicut debeant pertinere, in quibus nihil aliud q̄ fraus & uiolentiā, & humani sanguinis effusio, & quicquid prorsus latrones et uiarum insidiatores faciunt, agebatur. Fueruntq; expeditiones ipsius uiginti sex, præter insidiarum assultus, qui fiebant nocte ac die. Quarum nouem ipsemet fecit, reliquas socijs imperauit.

suis **F**aciebat etiam, quod peius est, ut si qui ei in istis + maleficijs contradicerent, uel in aliquo eum reprehenderent, statim eos, ubicunq; sibi contingerent aut per se, aut per suos, dormientes siue uigilantes proditorie iugulari. Sicut senem illum Iudæum dormientem, securū, in lecto suo ideò iugulari fecit, quia se ab illo uituperatum dicebat. Quis unq; nō dico prophetam, sed qui uel in modico qualemcunq; Dei noticiam haberet, talia fecisse auditus est? An non poterat aliter de Iudæo illo suas iniurias uindicare, nisi dormientem confoderet? Quod non solū apud deum, sed & apud omnem creaturam ipso auditu super omnia mala horribile est. Certè quod de brutis animalibus, ipsa humani cordis naturalis affectio fieri detestatur, adeò ut pullos autem in nido repertos nullatenus occidere, pro lege teneat, iste de hominibus faciebat. Vnde igitur hoc illi, nisi ex diaboli parte, qui proditor & homicida primus ab initio extitit, inesse poterat? Quod & humano & diuino iudicio omnes impietates exuperat. Vbi est, quod dicebas eū in sua scriptura dixisse, Missus sum ad homines cum pace & misericordia? Hæc & his similia, quæ si per singula dicerentur, possent fatigare legentem; tu uide, si prophetæ Dei opera sunt. Nam illam ridiculosam ipsius expeditionem, superfluum puto retexere. In qua cum ei præciso labro, dentium etiā inferiorum medius excussus fuisset, in super et à Gutheba filio Abhiacad in fronte et facie uulnera suscepisset, filius Cumennæ dextrum cum humero brachium penè illi sustulerat; nisi à Thala filio Humetcalla, qui ibi digitum perdidit, defensus + euaderet, Cui tamen digitum, quod satis prophetæ decussisset, nō restituit, ostendens q̄ alienus sit ab illo qui sicut Euangelium narrat, etiam inimico auriculam abscissam reddidit. Iste enim nec amico, qui se pro illo morti obiecerat, in aliquo subuenire potuit. Et ubi erant angeli, qui olim cum prophetis semper fuisse leguntur, eosq; à persecutoribus defendisse; sicut Heliā ab Achab, Daniele et socios eius à Nabuchodonosor, multosq; alios, quos numerare longum est.

DE IMPVDICITIA EIVS, ET FLAGITIIS.

*Libidinis man-
cipium turpissi-
mum Mach.* **Q**ui tale dedecus in scriptura prophetiæ suæ sibi facere non erubuit, ut diceret datum suis renibus à deo, XL uiros in coitu potentissimos fortitudine libidinis adæquare. Vbi quoq; inter cetera, rebus odoriferis & mulieribus se delectari dicit. Sed ut etiam de his aliquid nominatim dicamus, nōne ipse cum adamasset Zameb filiam Gayysi, uxorem Zaidi, & non posset eam habere, Deum illi in Alchorano introduxit loquentem ita: Cui dedit Deus, ego illi faciam utrum tuum retineri super te: Tu autem timebis Deum, & celabis, quod facturum est. Et si times hominem, magis Deum. Iterum ad seipsum loqui Deum faciens. Cū (inquit) compleuerit Zaidi uir eius uotum suum in ea, tunc eam dabis tibi. Nihil est enim prophetæ difficile in eo, quod Deus instituit. Quid uerò turpius dici potest, quàm quod in sua uxor, e, quæ uocabat Ayssa, ipse fecisse dicitur? Hæc enim cum pulchra esset, & libidini dedita, diligebatur à Zhaphagam filio Almuhatham Ehsulamī, qui & consuetudinarium cum ea stuprum gerebat, ipso Machumet sciente & consentiente. Cumq; multi + inde loquerentur, & testificarentur, maximeq; Musatha et Hazen, ad ultimū uero Halī filius Abitalib princeps & nobilis inter suos inde cum liberius argueret, copiam mulierum esse dicens, nec decere tantū hominem à muliercula dehonestari, dignamq; repudio esse cōfirmaret, respondit, nullā sibi adeò charam uel dilectam, utpote quam odium inter uirginem acceperat, et adhuc iuueniculā. Videbatur non se inde curare, nec propter hoc mulierem sibi habilem dimissurum. Vnde usq; hodie odium est in Arabiā posteros, ha inter generationem Ayssæ & generationem Halī. Postmodum uero dicit in Alco.

Alcorano, mulierem illam innocentem esse, & sibi hoc diuinitus reuelatū. Fuerunt autem uxores eius xv. ingenue, & duæ ancillæ: Quarum una fuit Hune-
relina, cuius nomen Iud, filia Abimnei. Ipsa est seducta mater infantium, de qua Machumeti us
dixit Machumet, quod auferret ab ea zelū, quando discessit ab eo ad matrem uxores.
suam, fugiens uxorem Gaifaræ; quam postea reuocauit, dans ei uestes, & orna-
menta & duas armillas. Ipsa uero accepit hæc de possessione huius sæculi, & futu-
ri. Alia fuit Zameb filia Gayssi, Zaidi, cui ipse misit portionem carnis, & ipsa re-
spuit. Vnde & ipse indignatus est in eam, propter illam quoque in alias uxores ira-
tus, proposuit se ad nullam earum ingressurum per unum mensem, ingressus ta-
men uicesimo nono die. Alia quoque Zaphia ludæa alabastraria, filia Hai, filij Ap-
tab; quam docuit gloriari super alias uxores suas, quæ improperebant ei iudaicū
mum, & ut diceret eis: Ego, cuius pater est Aaron, patruus Moyses, maritus Ma-
chumet. O quam longè est ab ista impura & turbulenta doctrina, Christianæ disci-
pline & sanctæ religio. Si una sola uxor à Dei amore impedit hominem; quo-
modo qui tantas habebat, officium prophetæ congrue adimplere poterat? Offi-
cium namque prophetæ non aliud est, quam ieiunare, orare, prædicare, & his similia bona
opera facere. Quibus, miror, si homo tantis flagitijs deditus unquam potuit uacare, cum.

DE HOC QVOD FALSO PROPHETA DICTVS SIT.

Quod si quis obijciat, multos male uixisse, sed tamē bene docuisse, qualiter
etiam uester prophetæ docuerat, uideamus. Prophetæ est, ignota prædicēs siue
de præteritis siue de futuris. Scimus autem, quod olim quando prophetæ fuerūt, Prophetæ quis.
non statim quicumque hoc nomen usurpasset, auctoritatem habebat. Sed longa &
diuturna uita sanctitate, signis quoque & miraculis à principibus & populis Dei
primitus comprobatus, huius nominis gloriam obtinebat. Si dixeris, eum multa
præterita enarrasse, ueluti scilicet de Adam, de Noë, de Abraham, de Moyse, &
Christo, utinam sicut apud nos erant, ipse ea ueraciter prædicaret, & non per mul-
ta mendacia delirans, totam penè scripturæ sanctæ ueritatem subuerteret. Quan-
tum ergo ad præterita, iam de ordine prophetarum cecidit, qui tot mendacijs ue-
ritatem corrumpit. Sanè si aliquas fabulas, forsitan ad suum libitum, composuit, quæ
nunquam audite sunt, nullatenus ei credendum est. Quia & hoc à quolibet faci-
le potest fieri, & ipse iam in alijs mendax probatus est. De futuris uero quod ni-
hil dixerit, nec teipsum ignorare puto, maxime cum in tota scriptura eius nihil
tale inueniatur. Vnde & quantum ad futura, à prophetali gratia exclusus, iam
nec signis, nec miraculis, nec prophetia, nec uita inter prophetas esse merebitur.
Nam illud totum, quod de paradiso quasi prædixisse uidetur, ad nihil aliud nos
cogit, nisi ut dicamus, eū ita mentiri de futuris, sicut probatus est mentitus fuisse
de præteritis. De signis uero & miraculis, quod non sint illi data à Deo, ipse sibi
testis est, dicens: Nisi sciremus eos tibi non credituros, sicut nec alijs credide-
runt, daremus tibi signa & prodigia. Iterum forsitan dices, quia nisi esset pro-
pheta, nunquam ad talem potentiam peruenisset. Maxime cum socij eius
pauci essent numero, quando pugnauit contra regem Persarum, qui erat for-
tissimus atque potentissimus, & obtinuit triumphum. Quamuis uero sem-
per illi qui Dei cultores sunt, hostes suos superent, tamen inueniuntur etiam in
scriptura sacra pauci idololatras multos Israëlitas fugasse. Sed & illi qui semper
uincunt, non propter sua merita semper uincunt; sed quia illi contra quos dimi-
cant, tali poena digni sunt. Nihil enim mirum est, Persarū gentem idololatram
& spurcissimam à Machumet uictam esse. Non quia ipse melior illis erat: sed
quum ipsi hoc promeruerant, ut à sibi consimili diabolo punirentur. Illud denique
quod sibi dicit Deum dixisse, Nisi sciremus eos tibi non credituros, &c. ad Ara-
bes

bes quid pertinebat, qui nec prophetam uiderant, et ideo nec signa prophetica contempsisse unquam potuerant? Cuius autem impudentiae est dicere, illos signis eius non credituros, qui non sine signis tantum, sed et sine aliquo alicuius boni indicio, quod nec pecora facere debuissent, pessimae uitae homini crediderunt?

DE FABVLIS AB EO CONFICTIS.

Quia ergo illū tam philosophicis rationibus, quam diuinis autoritatibus sua etiā cōfessione ab omni pphetali gratia extraneū esse probauimus, reitāt, ut quales sint fabulae, in quibus cōtra id, quod supra dixerat signa se fecisse, asserit, uideamus. Dicitur itaq; ibi, quod aliquando audiens ululantem lupū, Machumeti fignā ridicula et fabulosa. + inde focijs ait, se ex uoce illius intelligere, quod lupus ille inter alios maior et princeps omnium esset. O signū prophetiū. Nonne similiter potuit dicere, quod lupus ē in illa uoce prophetā esse signaret? Quis enim + illū posset arguere, cū quid inter se lupi dicāt, homines nesciāt? Certē fabulā hanc multo urbanius, si quid intelligeret, cōponere potuisset. Sicut & de quodā alio lupo ibi refertur: quod cū allocutus fuisset Veheben, filium Haizellhim, statim sic factus est Saracenus. Vbi si leonē pro lupo ille fabularū cōpositor posuisset, multo elegatior fabula extitisset. Sed non immerito fabulis suis praecipue lupos intexuit, qui more lupi rabidus semper & cruentus incescit. Qui etiā bouē Zozai dño suo locutū fuisse dixit, & quod super ubera Humemabet mulieris manū suam posuerit. Item quod ipse praeeperit arbori, & statim adorauit eū. quod tamen Saraceni ipsi falsum esse testantur. Iterū dicit, quod cū Zameb iudea uxor Zelem, filij Muslim, iudaei in oue assa uenenū sibi apposuisset, scapula ouis locuta sit ei, dicens: Noli me comedere, quia ueneno + confecta sum. Et ipse noluit comedere. Comedit autē inde infecta. Ouis scapula locuta. Elbetē filius Mazū, & mortuus est. Vellem scire, utrū ipse solus, an omnes qui cū eo aderant, uocē illius scapulae audierint. Si enim ille solus audiuit, quare locutū suū inde comedere permisit. Si uerō omnes audierunt, mirum est quomodo ille comedere ausus fuit. Nisi forte de suo propheta sperans, quod etiam mortuum resuscitare potuerit. Iterum narratur ibi, quod aliquando miserit manum suā in cauernā, unde exierūt aquae, de quibus ipse bibit, & focij eius & pecorarius. Quod Machumet fil. Azari. magis de Machumet filio Azari narrari solet, cum de utroq; apud Saracenos incertū & friuolū habeatur. Ipse quoq; ista omnium mendacissima esse testatur, cum in maiori scriptura sua dicat, signa sibi non esse data. Et cum iterū loquitur, dicens: Non sum missus nisi uirtute gladij; et qui nō suscepit meam prophetiam, occidatur, aut reddat tributum pro infidelitate sua, & dimittatur. Vnde uerō apertius aut manifestius ipso teste falsa esse illa omnia cōprobantur, quam ex suis iterum dictis, quibus in Alchorano sic loquitur: Quicquid inueneritis scriptum pro me, conferte illud cum Alchoran. Et si ei non concordauerit, scitote, quia innocens sum ab illa scriptura, & non est mea. Ergo secundum istam regulam, signa illa omnia respuenda sunt, quae nullatenus in Alchoran inueniuntur.

DE MORTE IPSIVS.

Iam illud tam ridiculū nobis, quam lamentabile suis est, quod cum praepisset Machumeti ridicula apothecis. eis, ut mortuum se non sepelirent, eo quod tertia die assumendus esset in coelum: ipsiq; praepceptum obseruantes magnis hoc desiderijs expectarent, & iam a secunda feria in qua mortuus fuerat, usq; ad uesperam quartae feriae longa expectatio ne fatigati, nihil aliud in eo quam foetoris magnitudinem superexcrecere cernebant, tandem (sicut retulit Humbrem) nudum eum proiecerunt. Guinbran tamen filius Helizam dixit, quod lotus & tribus uestibus indutus, sepultusq; sit per manus Hali, filij Abitalib, & Alfadi filij Alahabet, filij Abdemutalla patris sui. Fertur enim, quod per septem dies morbo pleuritico egrotauerit, & amiserit sensum, septimo uero die cōualuerit. Iratus est Hali filius Abitalib, eo quod perdidit

7
diderat sensum, & dixit hoc ei. At ille iussit nullum amplius remanere secum in domo, nisi Alahabet filium Abdemutalla. Alia uero die septima mortuus est, & intumuit uenter eius, & retro curuatus est minimus digitus eius. Et fuit obitus eius secunda feria x. die mensis rabeg primi, anno L xiii. uita ipsius, postquam aegrotare cepit xiiii. die. Vita ergo eius L xiii. annis extitit. Quorum in prophetia x xiii. expendit, x. in Mecha, xiii. in ciuitate. Hæc sunt quæ fecit Machumet, à principio usque ad finem.

DE INSTABILITATE SECTORVM EIVS.

10 **M**ortuo uero Machumet, omnes ab eo decepti, reuersi sunt statim unusquisque ad suam, quā ante tenuerant, sectā, siue idololatriam, siue quamlibet aliam; præter paucos sue cognationis, qui expectabant se fore successores in regno. Eo tempore fuit Ebubere filius Amichahaf, uir prudens & callidus: qui non multo post regnum adeptus est. Quod uehementer displicuit Hali, filio Abitalib, quousque rex adeo illum obsequijs & blanditijs delinuit, ut etiam regnum ei post se delegaret. Illos qui auersi fuerant à secta Machumet, omni ingenio ad eā reuocans, iterum eos stulticiæ mancipauit. Quidam enim timore, quidā spe honoris, & facultatū, alij alterius cuiuslibet lucri causa, omnes tamen simulatoriæ, non ex animo redierunt. Puto autem te optimè recordari, quod dominus meus Emurthelmoni, aliquando cum essemus ei adstantes, & quidam quererentur de aliquo, qui uidebatur esse Saracenus, & non erat, coram omnibus responderit. Dixit enim ita: Ego miror, quod de isto solo, quasi aliquid nouū mihi dicatis: cū sciam non istum solum, sed multos alios nobiliores & probiores in palatio meo, Saracenos esse, ostendunt quidam se esse, sed non sunt. Est enim, inquit, mos penè 20 omnium, ut sicut de Iudæo prouerbiū dicit: Iudæus nisi postquam efficitur Saracenus, Iudæus non est: Et uix aliquis suam legem, nisi prius aliam acceperit, diligit. Ego autem de hoc quid aliud debeo uel possū facere, quā quod dominus meus Machumet ipse faciebat? Nam illi hoc etiā contigit, ut ferē omnes, & maxime quæ proximiores et familiares esse uidebantur, non nisi simulate ac deceptorie legem eius tenerent. Adeo enim spernabatur ab eis, & quicquid dicebat, 30 pro nihilo habebant, odientes eum in cordibus suis: ut quadā die uolentes eum occidere, expectarent eum in quadam ualle, quatenus transeunte illo terrificarent subito mulam eius, ut præcipitatus interiret. Qui tamen nunquā propter hoc eis se iratum monstrauit. Eius igitur exemplo omnes istos, qui siue de Christianis, siue de Iudæis, siue de paganis Saracenos se esse dicunt in regno meo, & non sunt, nunquā ad aliud cogā. Scio namque quod nullus Christianus qui timore Saracenus fieret, in Saracénitate permanebit. Similiter de alijs sentio. Quid ergo amplius possū facere? Videat Deus, & iudicet. Hoc solū faciā, ut semper maledicam eis.

QVOD LEX EIVS NON SIT DIVINA.

40 **S**ed iterū si forte dixeris, nō debuisse me reprehendere ipsum illū, si se aliquando uindicauit: cū hoc inueniatur fecisse Iosue, & ceteri multi prophete: Scias aliud esse quod sit præcipiente Deo, aliud quod homo præsumit. Deus enim hoc illis præcipiebat. De cuius præcepto, quodcūque sit, quādoque sit, nō licet homini iudicare. Ergo inquis, nec Machumet + de hoc hic reprehēdit: Siquē & illi Deus talia præcepit. Vnde tamen probas, quod deus illi præcepit: deus enim ille si deus fuit, in aliq se deū esse ostendere debuit. Secundū ea uero, quæ superius ostendimus, nec signis nec miraculis hoc ostendit. Nos igitur eū deū fuisse nō credimus. Quod em de Deo credimus, tā in nouo quā in ueteri testamento, signis & miraculis cōmendatū nobis & cōfirmatū est. Nec aliū unquā pro deo habebimus, nisi illū unū & uerum, qui quotiens legē dare uoluit, signis hanc diuinis & mirabilibus cōfirmauit. Propheta uero tuus quis fuerit, uel unde uenerit, nescio, cum dica-

A 4 tur

Machumeti successores.

Prouerb. de Iudæis.

Vindicare se quatenus liceat

debet

Deus.

Prophetarum
omnium finis
in Ioanne ba-
ptista.

5
tur mihi à domino meo IESV CHRISTO, quod in Ioanne Baptista finis sit om-
nium prophetarum. Illud quoque prudentiæ tuæ nullo pacto conuenire arbitror,
quod inuitare me uoluisti, ut scilicet dimitterem sacrosancta & spiritalia domi-
ni nostri CHRISTI præcepta, Ex quibus ipse mihi non illam sordidissimam quæ
descripsisti paradisum tuam, sed æternam angelorum uitam in cœlestibus pro-
mittit: & accederem ad impurissimos & pecuales ritus, non à Deo, quod ablit,
imò à spiritu fornicationis, & gastrimargiæ miserrimis & carnalis feculentie ser-
uis infelicissimis persuasos, Quorum, sicut de similibus Paulus apostolus dicit,
Deus uenter est, & gloria in confusione ipsorum, Qui non nisi terrena, caduca,
uentri & libidini congruentia sapiunt, nec sapere possunt. Excœcauit enim eos
spiritus immundicie. Qui æternam putredinem & uermes immortales heredi-
tabunt; quia porcorum more semper in stercore & foetore libidinis uoluntantur. E-
go enim mirari non sufficio, quomodo persuaderi potuit, non dico alicui sapien-
ti, sed illi qui per somnium aliquid humani cordis se habere putaret, istum fuisse
prophetam, cum eius & uita & doctrina ita contraria sint non solum diuinæ reli-
gioni, uerumetiam humanæ honestati; ut ipsa quoque bruta animalia pene hoc intel-
ligere possint. Sed ut iterum aliquid mitius dicemus quis unquam sanctorum & diuino-
rum nunciorum, quos à Deo esse missos cognouimus, in terrore gladii se missum as-
seruit? Quis ita facinorose uixit? Quis denique tot spurcicias docuit? Aut quis ita
uentri & libidini genus humanum prostituit?

Machumet
an propheta.

QUALITER PER FALLACIAM FUIT DATA LEX.

Lex duplex à
Deo tradita.

Iterum tamen ad præcepta eius diligentius inspicienda reuertamur, quæ ego
nescio ad quam legem pertinere uideantur. Duas enim à Deo accepimus, unam
gratiæ, alteram iusticiæ. Lex gratiæ à Christo data est, lex iusticiæ à Moyse, lex
gratiæ talia iubet; Diligite inimicos uestros, Benefacite ijs qui oderunt uos, &
cætera huiusmodi, Lex iusticiæ, oculum pro oculo, dentem pro dente, uisuram
pro uisura, percussuram pro percussura, & cetera quæ ad talionem pertinent, red-
di imperat. Harum duarum nullam socij tui esse manifestum est. Multitudo enim ante-
quam ipse emergeret, una à Christo, altera à Moyse data est. Cum enim istæ duæ
tantummodo leges hominibus datæ sint, quarum altera diuina, altera humana
magis esse uidetur; ista tertia lex à socio tuo inuenta, quid erit nisi diabolica?

Machumeti lex
diabolica.

Diabolo enim inspirante maxime hanc subito, nescio unde emeruisse cognosci-
mus; quæ nec humana nec diuina esse probatur. Sed inter utrunque prodigiosa fa-
cie, nunc hoc nunc illud uideri uolens, et se nunc illam nunc istam esse cõfingens,
nullum alium nisi diabolium, qui se inter deum & homines semper medium fa-
cere natus est, imitatur. Sed forsitan dices, inde probari hanc legem esse diuinam:

Machumet idio-
ta, & literarum
imperitus.

Quia cum Machumet idiota & sine literis esset, nullatenus eam scribere uel an-
nunciare hominibus nisi diuina uirtute potuisset. Maxime cum ipse dicat: Quia
nec homines nec dæmones talem scripturam facere possent. Et iterum: Si hanc le-
gem fecissemus descendere super montem, inclinaret se mons ipse, & adoraret
eam, præ timore Dei, & alia multa friuola & nihil rationis habentia, quæ tu as-
perta & manifesta signa prophetiæ socij esse dicis, quibus probetur esse uera. O si
signa & miracula in istis ait Machumet. O signa comparanda mari rubro diuiso,
& soli ad imperium Iosue stanti, & Christi præcepto mortibus imperati. Imò ue-
re magna tam ueritatis quam uirtutis inopia, quæ tibi hæc sola argumenta, imò
deliramenta omni ratione & uirtute uacua dereliquit.

QUALITER ALCHORANI LIBER CONNEXVS SIT.

Sergius mona-
chus.

Sergius monachus cum in monasterio grauiter peccasset, et propter hoc ex-
communicatus & expulsus fuisset, uenit ad regionem Cyhennæ: & inde usque
ad

ad Mechā descendens, ubi erant duo populi, unus cultor idolorū, & alter Iudai-
cus, inuenit ibi Machumet, qui colebat idola, uolensque aliquid facere, unde
monachis illis qui eum expulerant placeret, & reconciliari mereretur (erant e-
nim heretici Nestoriani, qui dicunt Mariam non peperisse deum, sed hominem
tantū) omni studio & conamine psuadebat ei, ut ab idolis recederet, & Christia-
nus Nestorianus esset. Quod cū effectui mācipasset, discipulus ei factus est Ma-
chumet, & ille se propter hoc Nestoriū nuncupauit. Et ita factū est, ut ab ipso mo-
nacho aliqua de ueteri & nouo Testamento edoctus, ipsa in Alchorano suo fabu-
lose ac mendose intexeret. Hoc & ille persuasit, ut in Alchorano suo poneret di-
ctum à Deo, quod monachi & presbyteri Christiani familiares ei esse debē-
rent, quia non superbiunt. Cum uerō cognouissent Iudaei, quod multi, & etiam
Machomet ipse, ad qualemcūq; quasi umbrā Christianitatis illū monachum se
querentur, & penē illud quoddā postea factum est per Machumet, per istum + Ne-
storiū iam consummatū esset, profugerūt tres Iudaei, & timentes ne in uerā Chri-
stianitatem quandoq; Machomet incideret, accesserunt ad eum, & maliciosa cal-
liditate socios uel discipulos eius se esse in hac secta dicentes, eiq; omnia quae tur-
piora uel nequiora in Alchorano sunt, scribere persuadentes, usq; ad finē eius cū
eo semper fuerunt. Post mortem uerō Machumet, cum, sicut diximus, unusquisq;
redisset ad sectam suam, & successisset in regno Ebubere, Hali quoq; filius Abi-
talib, licet nobilior eo, sub ipso maneret, praedicti Iudaei uolentes iterū turbare o-
mnia, persuadebant Hali, dicentes: Quare cū sis fortis & nobilis, non te in pro-
phetā eleuas, sicut fecit socius tuus Machomet; q; erat Christianus Nestorianus?
Erimus tecum, sicut fuimus cū illo, adiuuantes te in omnibus. Ille autem, utpote
te iuuenis, & totius bonae doctrinae expers, facile acquieuit. Iam enim quasi ad
hoc praedictus fuerat. Siquidem aliquando cū puer esset, & uagabundus, ut illius
aetatis est, quadā die per aliqua deuia incederet, + Nestoriū illius pseudomonachi
latibulū, unde ab eo Machumet furtim responsa dabantur, offendit. At ille cum
se deprehensum uideret, puerū tam minis quā blanditijs induxit, ut hoc nulli
hominum proderet. Itaque iam penē ad hoc incipiendum declinauerat Hali.
Sed rex Ebuberc hoc comperto, ad se uenire mandauit. Quem cum ue-
nisset, tantis blanditijs ac promissionibus delinuit, ut ab huiusmodi incepto
omnino desisteret, seq; illi subditum in omnibus exhiberet. Iudaei tamen non
cessauerunt facere, quod potuerunt. Nam accepto libro ab ipso Hali, quem reli-
querat ei Machumet, quicquid sibi uisum est, aut addiderunt, aut detraxerunt,
aut mutauerūt. Ex quibus illud est unū: Dicūt Iudaei, Christiani nihil sunt: Dicūt
Christiani, sed Iudaei stulti sunt. Itē inter alia multa & fabulosa illud capitulū, ubi
est fabula de formica, & aliud, in quo est fabula de ape, & aliud de aranea narrat.

Q V A L I T E R E I V S D E M S C R I P T V -

ra dilacerata sit.

Valiter autem scriptura ista non solum à Iudaeis, sed etiam ab alijs multis
uarie + incepta, diuerse intellecta, multiformiter exposita, & tandem penē
tota dilacerata sit, ex aliqua parte explicabimus. Post x l. uel sicut alijs uolūt, post
sex menses, ex quo regnare coeperat Ebuberc, uocauit Hali filium Abitalib, & di-
xit ei: Quare praesens non fuisti, quando factus sum rex, & non cum alijs nobis
adstitisti, cum sis magnus princeps & nobilis? Respondit Hali, Quia occupatus
fui in colligenda scriptura, sicut iniunxit mihi propheta. Et iā collegerat Eleage
filius Nizef multos codices, et diminuerat multa in illis. Sicq; ceteri multi. Qui-
dam enim legebant secundum Hali scilicet + familia, & domestici, et propinqui,
res eius, illam scripturam quae fuerat apud Choraïs, & quae prima illius fuisse di-
cebatur,

Nestoriani hae-
retici.

Machumet
Nestorius

Nestorianum

Hali.

Nestoriani

Alcoran à Iu-
daeis magna
parte auctum.

accepta

familiares

Nestorianus cebatur, quam tradiderat ei + Nestorius monachus: quem uocabat aliquando Gabrielem, aliquando spiritum fidelem. Alij uero legebant collectum a diuersis hominibus. Multi uero secundum Arabem quendam, uenientem nuper de solitudine: qui multa inde scripserat absq[ue] sensu & ratione. Alij secundum Zabefatin, et Arabin, alij secundum alios. Qui omnes in membranis & rotulis, quod unicuique uidebatur, transtulerant. Erant itaq[ue] uarij inter se & discordes, dicebantq[ue] cum legerent alter ad alterum: Ego melius quam tu, sed tu deterius quam ego: Et ego totum habeo, sed tu nihil: Sed tu nihil, & ego totum. Hoc igitur modo alijs addentibus, alijs minuentibus, alijs mutantibus, alijs alio quolibet modo corruptentibus, liber ille omni fide indignus effectus est.

Alcoran colligentium altercatio.

DE ITERATA COLLECTIONE ILLIUS, ET DISSIPATIONE.

DEniq[ue] mortuo Ebubere, & succedente sibi Ozimen filio Hasen, cui insidia batur Hali, filius Abitalib, & quarebat eum interficere: cum perlatum fuisset ad regem de diuersitate scripturae, & assidujs contentionibus & rixis, quae propter eam fiebant; dicerentq[ue] illi sapientiores, timere se, ne de hac causa seditiones & dissidium orirentur in regno, maximeq[ue] ne ex toto scriptura illa periret: praecipit rex, omnes libros & chartulas undecunq[ue] colligi. Licet tamen Hali, Abitalib, & Ibenmuzod libros suos dare noluerunt: reliqui uero collecti, dati sunt in manus Zeidi filij Zebith Aleuzari, et Abdalla filij Alahabet, ad redigendum omnia in unum codicem, & emendandum. Dictumq[ue] est illis: Si contigerit uos in aliquo capitulo non posse concordare, scribite illud secundum exemplar & auctoritatem Choraïs. Quod & ipsi fecerunt. Sicut, uerbi gratia, quando inueniunt in quodam loco arcam, & alius dixit arcem, & alius arcum, tandem secundum id quod habebat Choraïs, dixerunt. Sic & de multis alijs. Facientesq[ue] quatuor similes codices, unum miserunt in Mecham, alium in Syriam, alium in Ale-
Alcoran farago hinc inde collecta. dio perijt, quando uastata est Mecha ab Ozeario. Ille uero qui in ciuitate remansit, in diebus Gezit filij Maioma, perditus est. Tertius qui in Aleiarac erat, a tempore Almustat nusq[ue] coparuit. Rex aut[em] Azimē, qui libros illos preceperat fieri, quaecunq[ue] remanserunt in chartis, praecipit comburi. Ex his igitur uarietatibus & mutationibus, quae superius dictae sunt, contigit, ut multa ibi capitula diuersa inter se & sibi inuicem contraria inueniantur. Sicut, uerbi gratia, capitulum uis & capitulum uaccæ: de quibus dicitur, quod capitulum bouis ante fuerit prolixius capitulo uaccæ, nunc uero breuius. Dicitur etiam, capitulum corruptum esse & imperfectum. Dixit etiam Aissa uxor Machumet, Hali multa inde abstulisse, & penè totum demutasse, & insuper prohibuisse homines, ne legeretur Alchoran, & propter hoc multos saepe uerberasse.

Alcoran pri- mum quatuor codices tantum

Mecha uastatio.

Alcoran quare multa habeat contraria inter se.

QUALITER RECOLLECTA ET DISSIPATA SIT.

Post multa iterum tempora Elehagig filius Vizes cum regnare coepisset, iussit congregari omnes libros, & chartas & uolumina: confectisq[ue] ex eis uno codice ad suum libitum, postquam multa adiecit & multa detraxit, multaq[ue] + nauit, caetera omnia quae ubicunq[ue] inuenirentur, iussit incendi. Fecit autem de suo libro exemplaria. Ex quibus unum misit in Aegyptum, alterum in Syriam, alterum in ciuitatem, alterum in Mecham, alterum in Mesopotamiam, alterum in Albazara. Aliquando etiā uenerunt ad istos multi de gente Elueh beti, qui idolatrae erant, & simulantes se uelle esse Saracenos, ut legem eorū si possent annihilarent, multa nihilominus in praedicta scriptura, ubicunq[ue] latenter poterant, modis omnibus lacerabant. Quod si nulla alia uarietatis huiusmodi scripturae cauisse sa + uideretur, quam ex illo habebatur, scilicet quod Hali, & Ebubere, & Ozimē
uariavit, uel mutauit legendum est. & Go

18
& Honor semper discordes fuerant & inimici, sufficeret. Dum pro certo constat, singulos eorum pro sua intentione alterū aduersus alterū in libro illo iuxta propriam uoluntatem, quicquid sibi placuit, ad suā commodum uel addidisse, uel ^{uariasse} minuisse, uel + narrasse. Viri certe probi Saraceni, & qui satis inde dolebant, mihi sepius hoc dixerunt, quod tota Alchorani scriptura adeo commixta & confusa sit, ut quicquid ibi est, totum sine continuatione, sine compositione, absq; omni uerborum ordine, postremo absq; ullo sensu uel ratione uideatur.

DE VILITATE STILI EIVS, ET MATERIAE.

¹⁰ **M**iror autem, quid illic tibi placere possit. Nam si eloquentia consideretur, Alchorani etiam Arabici barbaries. Nemo tam turpiter aliquid Arabice scripsit. Quantum enim ad sapientes Arabicos scriptores, quid est totum Alchoran, nisi digna risu barbaries? Si uero sententiae perpendantur, ego nihil ibi uideo, si tamen esse potest, aliquid boni. Nam mala illic multa reperiri non dubium est, quae uel quilibet stultus similiter, aut certe multo elegatius fingere possit. Esto tamē bona ibi uideantur esse aliqua, sicut uerbi gratia, ut aliquando ieiunetur, oretur, & ut fiant aliqua eleemosynae: Nunquid primum talia inuenta sunt a Machumete, qualia scilicet ante ipsum Quicquid in Alchorano boni est, multo melius docuisse prophetas alios & Christum. O quanto sanctius, quanto honestius, quanto rationabilius & Moyses, & Helias, & alij prophetarum multi; Iohannes quoq; baptista, sed & ipse dominus omnium IESVS CHRISTVS, & ieiunauerunt, et adorauerunt, & misericordias impenderunt: nos quoq; ieiunare, & orare, & eleemosynam dare ante prodigiosam prophetiam Machumet infinitis retro temporibus docuerunt. Cesset cesset Machumet, earum rerum uelle uideri magister primus, quaru nec dignus fuit in aliquo discipulus esse uel ultimus. Absit absit a nobis talis praedicator ieiunij, qui post monstruosum ieiunium sic omni libidini & ingluuiei operam impendere praecipit, ut non ad aliud uideatur instituisse ieiunium, quam ut postea uoluptuosius & appetentius excitetur omnis turpitudine libidinum.

Iam uero illud quod & tu mihi dixisti, & ipse in eadem scriptura praedicauit, hanc scilicet scripturam talem esse, qualis nec ab hominibus, nec a demonibus fieri potest, certe satis ipse elegit, quibus diceret, rusticissimos uidelicet & agrestes Machumeti sectatores quales. homines, qui et nouiter de diuersis sectis uenerant, ipsamq; linguam Arabicam ignorabant. Ceterum si hoc nobis exponere liceat, per omnia sic ei concedimus, quod uere tam stulta, tam inhonesta, tamq; irrationabilis scriptura nec ab hominibus, nec a demonibus fieri potest. Puto enim, quod etiam daemones talia scribere rerubescerent. Sanē si tantū uult Machumet gloriari de suo Alchorano, quanto magis gloriari possent alij quidam, quos te ignorare non puto: Muzeilenia, Alchorana plura etiam ab alijs Hebraei, & Aethiops Alabazbi, & Calliata Ellecedi? Qui eodem tempore emulatione illius, ut & ipsi nomen sibi apud homines compararent, suum quisq; Alchoranum fecerunt; multoq; honestiora, et saltem in aliquo uerisimilia conscriperunt. Sed quia non ex toto uentri & libidini frena laxabant, non tantos bestiarum greges alininos post se trahere potuerunt.

DE IMPERITIA ET FICTIONE ILLI ADHAERENTIVM.

⁴⁰ **S**ergo miraris, quare tantum + haec scriptura placuit, pro certo teneas, nulli quibusdam. Nunquam nobili uel sapienti eam placuisse: sed miserrimo imperitissimo uulgarium hominum generi. Qui ab eo de locis syluestribus congregati, cum haec primas literas audissent, rei nouitate stupefacti, sacrilegas fabulas diuina esse oracula crediderunt. Deniq; cum & paupertate & assiduo ruralium operum labore confecti fuissent, cibi, potus, preciosarum uestium, amoenitatis umbrosae, uasorum spectabilem, uxorū insuper pulcherrimarum, & infiniti concubitus, aliarūq; spurcissimarum paradisi deliciarum, quas etiam te prohi dolor enumerare non puidit,

puerum, beatitudinem audientes, seq̃ ibi ex promissione Machumet iam iamq̃
secuti futuros esse sperantes, ad omnia quaecunq̃ uoluit, + pecorini homines cucurre-
 runt. Inde est, quod contra regem Persidis exiens, sic adiutus est ab eis, ut uince-
 ret. Promiserat siquidem omnibus, qui in bello ipso mori pro eo eligerent, sui pa-
 radisi delicias. Quidam tamen magis idcirco pugnassee dicuntur, ut hortos opti-
 mos, quos in Perside uiderant, obtineret. Nam & illos se post uictoriam daturū
 eis dixerat, ut & in hoc seculo & in futuro semper in hortis essent. Nosti autem,
Arabes horto- Arabes quantum delectentur hortorum pulchritudine. Sed dicis: Non solum
rum amantes, rustici illi, sed & multi alij sunt secuti eum. Verē multi alij, sed pessimi, & leccato-
 res, & qui grauati aere alieno, uel pro suis sceleribus morituri, hanc solam euaden-
 di uiam inuenerant. Nam dic mihi obsecro, quem unquam sapientem, aut nobi-
 lem, aut honestum ad Saracenitatem uenire uidistis? Illi enim qui ē Iudaeis uel ē
 Christianis adhuc ueniūt ad uos, absit ut aliqua prouocati honestate hoc faciant:
 Sed quia miseri & impudici legis suae regulas non ferentes, ad latam & spacio-
 sam uiam, quam socius tuus docuit, se conuertunt. Quod quibusdam maxime
 Christianis contingit. Quorum lex spiritalis & coelestis, omnia quae in mundo
 sunt, cōtemni spe & amore uisionis Dei aeternae praecipiens, dum carnales & flu-
 xas infeliciū mentes comprimit, statim ab ea diffugiunt: quia pugnare contra
 concupiscentias negligunt. Hoc tamen certissimē scias, quia neq̃ Iudaei, neq̃ pa-
Machumeta gani, neq̃ Christiani, quocunq̃ modo se exterius habeant, & si uenientes ad uos
ne secte simu- de uestra secta se esse simulent, unquam ex corde uobiscum sint. Simulant quidē
latores. se esse, quod non sunt, ut, sicut praedixi, aliquid corporis euadant incommodū:
 aut ut porcinis uoluptatibus, quarum apud uos copia est, perfruantur. Adeo autē
 quicquid facitis, pro nihilo ducūt, ut saepe inter se loquētes, Machumet & legi e-
 ius maledicant, nec dignū eū aliquando fuisse prophetia uel Dei lege affirmant.

DE NOMINE MACHUMET, QVOD

falso dicatur in throno scriptum.

Scriptum Sane superfluum mihi uidetur tecum agere de illis, quae tuam non latent in-
 dustriam, qualia sint apud uos, & quam nulli pudenda, scilicet diuersitas in
 praecōio, celebritates exequiarum, uarietas in testimonio, orationes solennitas
 tum, sollicita ad plagam meridianam conuersio, & modus legendi, & modus di-
 scernendi, similesq̃ huiusmodi uarietates. Quae omnia in corde tuo quam nihil
 sint, scio: cum haec sola superficie teneas, non tamen propter principatum quem
 tenes, dimittere uelis. Porro illud quod mihi scripsisti, Antequam saecula crearet
 deus, + fuisse in throno, Non est deus, nisi deus, Machumet nuncius Dei: unde ac-
 ceperis, aut ibi inueneris, nescio: cum nec in Alchorano, nec in alia qualibet ip-
 sius inueniatur scriptura. Veruntamen ponamus, ut alicubi hoc repertum sit.
 Velim ergo, ut mihi dicas, si hoc in throno scriptū est, quis scripserit. An aliquis
 scripsit hoc deo? Sed quis posset scribere, cum nec dum saecula creata essent? An
 deus ipse sibi scripsit, timens scilicet perdere nomen suum, nisi illud scriberet?
 Quod satis absurdum uidetur. Sed forsitan deus scripsit, ut angeli possent hoc le-
 gere. Et hoc non minus insulsum est sentire. Non enim per literas loquitur deus
Angelis quomo- angelis, sed illuminatione praesentiae suae, quae illis ubiq̃ adest. Num praeterea pro
do loquitur pter homines scriptum est, ut ipsi legerent, & scirent? Sed homines in throno
Deus. quomodo legerent? Restat ergo, friuolum & uanum esse: quod & te ipsum intel-
 ligere credo, teq̃ tibi ipsi scienter illudere. Sicut quidam de socijs dicunt, qui hoc
 pro nihilo habent, dicentes à Iudaeis cōfictum esse, & inter alias fabulas mixtum,
 ut risum de uobis toti mundo mouerent. Certe cum aliquis uult benedicere Ma-
 chumet, & ultra modum laudare, hoc solummodo dicit: Deus tu benedic Ma-
 chumet,

13
chumet, sicut benedixisti Abraham & generationi eius. Vnde & in libro eius scriptum est: O filij Israël, recordamini beneficiorum quæ ego exhibui uobis: quia prætulī uos omnibus gentibus. Si ergo ita + benedici Machumet à Deo, si cut benedictus fuit Abraham & generatio eius, super omnes laudes & benedictiones est, etsi filij Israël prælati sunt à Deo omnibus gentibus, cū tamen nec Abraham, nec generatio eius nomen habeant scriptum in throno: quomodo factum est, ut nomen Machumet, qui secundum hanc regulam ipso Abraham & generatione eius minor habetur, ibi scriptum sit?

DE SUPERSTITIOSIS IEIUNIIS

et lauacris Saracenorum.

10 **D**Eniq; inuitas me ad quinque orationes, & ad ieiuniū mensis ramazan. Vbi non tam tibi respondeo, quam ut ipse tibi respondeas, uolo. Dixisti enim in tua exhortatione, quod inter alia, quæ de nostra religione cognoueras, etiam orationibus monachorum & ieiunijs interfuēris, genuflexiones & instantiā deprecationum uideris, & cætera omnia, quæ uerè sancta & coelestia esse nullus negare poterit. Super animam ergo tuam hoc pono, & teipsum iudicem facio. Scio namq; pro certo, quia si, quod iudiciū rationis exigit, inde dicere uolueris, quantum ad ieiunia & orationes Christianorum, ieiunia & orationes uestrorum non solum ieiunia & orationes non esse clamabis; uerum etiam quod tales sordes ueris & sanctis seruorum Dei uirtutibus se comparare ullo modo ausæ sint, cum maxima indignatione ridebis. Quod uerò frequenti corporum + lauacris hominem purificari creditis, easq; lauacres totiens frequentatis, hoc tibi respondeo, quod Dominus meus in Euangelio suo Iudæis similia facientibus ait: Vae uobis hypocritæ, qui similes estis sepulchris ornatis de foris, cum habeant intus cadauera; Ita uos quidem lauatis corpora uestra forinsecus, & corda uestra polluta sunt iniquitate. Quid ergo prodest lauare manus & pedes, & extergere caput, & insistere orationibus; cum conscientia cordis, & mens, & animus occupata fuerint in effusione sanguinis, & diripiendis substantijs aliorū, uxoribus quoque & filijs captiuandis? Vide ergo, quomodo respondet eis spiritus uiuificans.
30 Oportet enim hominem prius lauare interiora cordis sui, & purificari à cogitationibus pessimis; deinde si placet, & si necesse est, etiam corpora.

DE CIRCUMCISIONE, ET PROHIBITIONE

carnis porcine, et uxoris repudio.

Circumcisio uerò quid ad uos pertineat, scire non possum, cum nec Machumet circumcisus fuerit, nec in Alcorano suo inde aliquid dixerit. Nisi forte Abraham in hoc uos sequi dicatis. Cum enim uos Ismaëlis filios esse iactetis, & Abraham dicatur à Deo, non in Ismaële, sed in Isaac reputabitur sibi semen: uos in semine Abraham quomodo estis, qui ad Isaac nullo modo pertinetis? Si uos dicitis Christum fuisse circumcisum, quid ad uos, qui Christiani non estis? De cuius tamen circumcissione quam rationalis fuerit, si uel digni essetis, uel in aliquo ad eum pertineretis, plenissime responderemus. Nunc uerò cum nec Iudæi nec Christiani sitis, circumcisionem inuenistis. Nisi certè, quod ualde credibile est, hoc etiam à Iudæis libro uestro insertum sit: ut sicut de quibusdam Paulus apostolus dicit, in carne uestra gloriarentur, dum uos more suo circumcidi facerent, & suos in errore socios habere gauderent. Quare etiam Machumet porcum comedi uetuerit, nescio. Nam & Iudæi à porco & à quibusdam alijs prohibiti sunt. Ratio certa apud nos est, quorum fidei lex illa militabat. Et licet nos modo illa corporaliter non seruemus; ea tamen quæ ibi significabantur, spiritaliter implemus. Quibus in nouo Testamento reuelata sunt omnia per Christum, qui utriusq;

Machumetò
benedicendi for-
mula.
+ benedicitur

Ieiunia et ora-
tiones.

lotione
Lotionum fre-
quentia.

Machumet nō
circumcisus

Ismaelitæ.

Porcina cui
interdicta.

B usq;

usque testamenti conditor est. Ipse enim dixit per apostolum suum: Omnia munda mundis, & nihil reiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Illam uero turpitudinem & audiens non exhorreat, quam non erubuit Machumet in Alchorano suo ponere: Vt scilicet uiro quodcumque uoluerit, qualibet etiam causa, possit uxorem repudiare: sed non nisi prius alteri uiro iungatur, nec si uelit, possit eam reuocare. Hanc certe legem etiam bruta animalia, si loqui possent, turpissimam esse clamarent.

DE PEREGRINATIONE AD
domum Mecha.

Quid est autem, quod me inter alia legis uestre optima etiam ad Alahagh, hoc est, ad peregrinandum in domum Dei illicitam, quae est in Mecha, exhortatus es: ad proiciendos quoque lapillos, & ad inuolutionem linteoli circa renes? Miror etenim, quod ita mecum loqueris, ac si nunc me primo nosse inciperes. Nunquid ego aut caecus, aut surdus nuper effectus sum, aut forsitan mutatus in puerum? Cui sic illudere possis, ut modo primum discere incipiam inanes & fatuas superstitiones, quae nec rationem, nec honestatem in aliquo habere probantur. Quasi uero nesciam, quid sit, & unde processerit, uel qualiter ad uos ritus ipsius errorque stultissimus inter alia mala deuolutus sit. Nonne in haec & illa praecleara socij tui & idolorum destructione diligentia? Vt cum Veneris cultus à caeterorum cultu suos discipulos inhiheret, istud tamen in honore Veneris fieri Mecha. Mecha suam permetteret. Quod quale sit, uel à quibus coeperit, quoniam tu te ignorare & simulas, audi. Duarum Indiae gentium, quae uocantur Zechian & Albarachuma, antiqua consuetudo fuit, nudos & decaluatos, magnisque ululatibus personantes simulachra demonum circumire, angulos quoque osculari, et proicere lapides in acruum, qui quasi pro honore dijs extruebatur. Inde enim est, quod in libro Salomonis dicitur: Qui proicit lapidem in acruum Mercurij. Faciebant autem hoc bis in anno, sole scilicet existente in primo gradu arietis, & rursum cum esset in primo gradu librae: hoc est, initio ueris & autumnii. Haec ergo consuetudo cum ab Indis ad Arabes descendisset, eamque suo tempore apud Mecha in honore Veneris Machumet celebrari reperisset, sic illam manere praecipit, cum tamen cetera idololatrie prestigia remouisset. Illud uero soli Veneri in illa celebratione dicitur exhiberi solitum, ut lapilli retro, id est, sub genitatibus membris proicerentur, eo quod Venus illis maxime partibus dominetur. Vnde adhuc ita fit in domo Dei, quam tu uocas illicitam, id est, ubi nihil licet, nisi quod sacrum est. Veruntamen cum hoc à nudis ex toto hominibus, semper fieri solet, non tulit hoc humana uerecundia. Instituerunt aliqui, ut proiectores lapidum paruo saltem linteolo renes obtegerent, ne omnino denudati homines canum impudentiam imitarentur. Hanc ergo insaniam merito creditur Machumet saluam & incolumem, cum reliquas demonum culturas cessare praeciperet, dimisisse, ne dominam suam Venerem, in qua se esse potentissimum ipse iactabat, penitus sine honore relinqueret. Pro quo beneficio talem illi gratiam Venus rependit, ut ad eum totam huius gloriam referri, utpote ad singularem amicum, aequanimiter sustineret: Dum uos modo non Veneri, sed ipsi propheta eius hoc obsequium impendatis. Quod apud quosdam uestrum tantae stulticiae deputatur, ut uir prudens Gomar filius Hazha cum ad osculandos lapides (quod ante alia Machumet & fecerat, & fieri iusserat) aliquando accessisset, sic locutus fuisse dicatur: Ego scio, quia lapides istos osculari nec obest, nec prodest. Sed quia sic fecit, fierique iussit noster propheta, facio; licet sit omnino inutile.

ECce quid est alahagh uestrum, & alchimar, & peregrinatio in domum Dei illicitam; Ecce ad quæ sacra, ad quam festiuitatem, ad quantæ honestatis & utilitatis celebrationem amicos tuos inuitas. Obsecro charissime, ut & nobis in hoc & tuæ quoque uerecundiæ amodo parcas, nec homines ad huiusmodi spurcicias, sed magis porcos, si ita uolueris, aduoca. Nunquid autem uerissimum in tua laudatione dixisti, quod scilicet mira ibi fieri uideantur. Et uerè mira non solum uidentur fieri, sed fiunt; quando rationabiles homines in bestialem sensum mutati, ista quæ narrauimus & similia faciunt. Non enim hoc facere possent homines, nisi prius ab humanæ rationis iudicio ad pecualem animalitatem conuerterentur. Verum ne dicas, nos serio, non ludo tecum agere debere, dimittamus paululum ioca, & quod ad rem pertinet, differamus. Quaero igitur à te, quæ sunt illa mirabilia, quæ ibi fieri uidisti, uel audisti? Nam si me interrogares de locis uel de ecclesijs Christianorum, tale aliquid non unum ego, sed mille tibi loca numerare & ostendere possem, in quibus cæci uisum, surdi auditum, muti loquelam, paralytici uel quolibet alio modo claudi gressum recipiunt. Ad ultimum, ibi omnium generum languores & incommoda, siue animarum siue corporum, depelluntur. Ibi etiam sæpe, quod maius est, ipsi mortui resuscitantur. Et hoc non aliis quibus exterioribus adiumentis, siue quolibet genere medicinae humanæ, sed fide, & oratione, & pura cordis deuotione id apud Deum & sanctos, pro iusticia et uera pietate erga mortuos impetrante. Tu ergo si unquam uel semel huiusmodi uirtus aliqua in illa quam uocas domum Dei, facta sit, enarra: Et si saltem unum tale quid tibi aliquando factum mihi ostendere potes, concedo uera esse, quæ dicis. Sed quoniam scio te id nullo modo posse, non enim illud tacuisses, si haberes, quando me inuitans, & mirabilia illa narrans, nihil habuisti quod diceres, nisi quia lapilli proijciuntur: quod non uirtutis diuinæ miraculum, sed diabolicae impuritatis constat esse deliramentum. Cui illa loca sacrata etiam dixeris, respondere nequis.

Christianorum ecclesie mira- culis celebres.

DE HOC QVOD MACHOMETVS IVBET

homines ad sectam suam uiolenter cogi.

DEnique inuitas me ad uiam Dei, quæ est expeditio contra aduersarios, & incredulos, & participatores, scilicet in ictu gladii, & populatione & deuastatione, donec ingrediantur in fidem Dei, & testificentur, quia non est Deus nisi Deus Machumet, & quia Machumet seruus eius & nuncius, aut reddant tributum subiecti. O tu prudens & sapiens, obsecro te, quomodo possunt continuari uerba tua? Nam multum discrepant, cum dicas hoc contra tuam scripturam, quam credis esse à Deo, quæ ita dicit: Missus est hominibus pariter in pietate & misericordia. Qualis habetur misericordia cum effusione sanguinis, & latrocinio, & prædâ? Si autem iterum apposueris nobis Moysen, quoniam ipse cultores idolorum expugnauerit, recordare illa prodigia & miracula, quæ legisti eum fecisse in lege: & uidebis, quod iustum est credere, illum ex præcepto Dei hoc fecisse. Similiter de Iosue filio Nun, cui sol & luna steterunt. Quæ miracula cum fieri non possint nisi ab electis Dei, credimus, quod quicquid fecere, iussu Dei factum sit. Tu autem nunquam legisti in diuina scriptura, aliquos ad Deum uiolenter conuersos: nec præceptis, gladio, direptione, captiuitate, sicut tuus socius fecit, & iussit obedire, coactos. Multi certe olim hæretici fuerunt, quorum tamē nullus nec gladio, nec aliqua coactione aliquem ad suam sectam pertrahere conatus est, sed fallacis. Quicunque enim uoluit inducere homines ad ueritatem siue

Machumet sari- guinarius, Moses

Iosue An uiolentia cogendi homi- nes ad fidem:

B ad men-

Hereticorum fallacia. ad mendacium, non potuit hoc facere sine aliqua uel saltem uerisimili prædicatione. Et omnes quidem præter socium tuum ita fecisse noscuntur. Ipse enim ad suam sectam non ita homines, hoc est, non sola arte calliditatis aut ingeniosa loquacitate, sed gladio, & uiolentia, & oppressione, & depopulatione coëgit. Nunquam auditum est ab aliquo, quod ille dicebat hominibus: Quicumque non confitebitur me prophetam esse domini seculorum, gladio illum feriam ego. Et omnes quicumque de progenie mea sunt, similiter facient, & domum eius diripiam, & omnem familiam eius captiuitate affligam.

Propheta estimatione sibi Machomet etiam minando arrogat.

DE VANIS PROMISSIONIBVS

et minis Machometi.

Non scripsimus ex inuidia uel indignatione, sed causa disputationis, ad quam nos tu prouocasse uideris. Compulisti nos paucā de multis in medium proferre. Noster siquidem ignis latebat in lapide: sed tuo chalibe excussus, coactas erupit in flammās. Quocirca tam tibi quam omnibus qui meum scriptum uiderint, plane & fiducialiter loquor. Quoniam illa ad quam me inuitasti de rebus labilibus & fugitiuis, tam stulta & inania sunt: ut etiam si æterna essent, nullatenus homo rationalis ea deberet appetere, uel suum ad hæc animū inclinare, præsertim cum aperta sint asinis & porcis, siue ceteris animalibus in quibus nihil aliud est quam comedere, et bibere, & concubere. Hic etenim mūdus, qui maxime per ista miseros decipit, apud rationabiles homines cum omnibus illecebris pro nihilo deputatur: qui solerter ac ueraciter cuncta eius blandimenta & gaudia fugitiua & misera esse considerantes, seque ab ipsius laqueis uiriliter excutientes, CHRISTI Domini uera & sempiterna bona in futuro seculo promittentis sacro sanctis uestigijs adhæserunt. Istis autem tuis inordinatis admonitionibus nemo dignus habetur, nisi qui suæ carnis miserie subiaccens, pronus & præceps ad quem libet libidinis incitamenta, sicut equus & mulus fertur, & rapitur. Ego autem te non puto credere, me ad talia anhelare. Sapientes enim ac rerum causas subtiliter perpendentes, ab omnibus illis, que tu pro magno munere in libro tuo promittis, longe distare uidentur. Illi enim indefinenter toto nisu per Dei gratiam e laborant, concupiscentias & uitia carnis extinguere. Et ut etiam quod non naturaliter superfluum habetur in corpore, possit auferri sanctissimo castimonie studium. dño seipsum nō desinunt castigare. Deus enim nō creauit hominem ad hoc, nec in die iudicii ad hoc simile resuscitari faciet. Tu aut in libro tui socij scis hoc scriptum esse: Nos non ad aliud homines & daemones creauimus, nisi ad colendum nos. Deinde aduersus soluit pactum, et destruit ædificium, præcipiens uxores tres uel quatuor ducere, & ancillas quantacunque inueniri poterūt, unumquencque sibi applicare: Insuper & more pecudum comedere & bibere absque ordine, omniq; moderationis discretionē. Capitulum uerò repudiij, & licite reuocationis hic ponere, nisi prolixus esse timerem, & librum istum uerbis inhonestissimis sordidare. Nam & ipsi gentiles, qui filios suos idolis immolant, hanc turpitudinem omnimode abhorrebant. Ego autem confundor talia nominare, & scribere. Illud uerò quod mihi aliquando dixisti, & me tuis minis uerberasti, fiducialiter in CHRISTO agens non timeo. Dixisti enim mihi: Considera quæso diligenter, & hanc iniuriam tibi inferre noli, neque quod noceat prouoca. Audi ergo Dominum IESVM CHRISTVM in suo Euangelio mihi dicentem: Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: Sed potius eum timete, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam. Ego igitur securus & constans, scio & credo, quia nullus in animam meam potest statim

Castimonie studium.

Legis Machometicae licentia.

statem habet: nisi Dominus IESVS CHRISTVS, cuius nomen sit gloriosum & benedictum. Qui in me abundare fecit clementiam domini mei Emir molimini. Nam & ego & mei similes, qui eius uel longe uel propè familiaritate gaudemus, sub umbra alarum ipsius in securitate, & aequitate, atque benignitate manemus.

EXPOSITIO CVLTVS SARACENICI.

Frustra igitur inuitas me ad sectam tuam dicens: Inuito te ad quinque orationes, quas quicumque impleuerit, petitione sua, non fraudabitur, nec damnum aliquod pertimescet: eritque tam in hoc seculo quam in futuro laudandus. Ista quinque orationum super-
 10 quippe orationes duabus institutionibus datae sunt, una quidem à Deo, altera à Dei nuncio. Sunt enim post coenam tres genu flexiones, & duae in aurora, & post meridiem duae, & duae post solis occasum. Quicumque autem aliquid ex hoc dimiserit, à peccato immunis non erit, & oportet illum poenitere, & subditi cor-
 reptioni. Institutio orationis inter diem & noctem XVII genuflexionibus constat. In aurora duae, post meridiem IIII, in uespera quatuor, post solis occasum qua-
 20 tuor, in prima coena ante comestionem duae, post coenam (quae uocatur ultima, quando iam est alahathama, id est densitas tenebrarum) duae. Rursus inuito te ad ieiunium mensis + ramazan, quod Deus iudex instituit, & in eo Alchoran ue-
 nire fecit. In quo mense de nocte praedestinationis testificatus est, & nox illa mil-
 30 le mensibus melior habet. Ieiunabis in die ab omnibus cibis et potibus, & concu- bitu, usque quo solis lumen occidat, & noctis ordo incipiat. Tunc comedes, & bi- bes, & concumbes per totam noctem, quousque filum album à nigro discerni pos- sit. Hoc enim liberum & licitum est, & uita tranquilla & suavis à Deo. Tunc ue-
 ro si puritate mentis ad celebrandam noctem praedestinationis peruenire merue- ris, ab omni malo & nunc, & in futuro seculo securus eris. Dixit etiam deus glo-
 riosus & excelsus: Scripsi uobis ieiunium numeratis diebus, sicut scripsi illis, qui uos praecesserunt, fortassis timebitis. Si quis infirmus est, aut occupatus itinere, eundem dierum numerum alio tempore soluat. Illorum uero ieiunium, qui ieiu-
 40 nare non poterint, uictu unius pauperis redimatur. Interim qui obedierit, melius illi erit. Si enim ieiunaueritis, & scieritis, quod hominibus utile est, & iustificatio- nis testimonia, & Alfurcan, propriam mercedem habebitis. Dormire uero cum
 mulieribus in ieiunio, licentiā uobis tribuo. Illae indumentum uobis sint, & uos
 50 similiter illis. Praesciuit enim Deus, quod circumcisuri essetis animas uestras, et concessus.
 poenituit eum, & liberauit uos. Adhaere igitur illis, & diligite hoc, quod uobis scripsit Deus. Comedite & bibite, donec in aurora discerni possit filum album à nigro. Deinde perficite ieiunium usque ad noctem sine coitu mulierum. Eritis enim perseverantes in domibus orationum: tamen appropriabitis eis. Haec sunt
 praecepta Dei. Praeferebat enim nuncius Dei uespertinam coenam matutino ci-
 60 bo. Iterum inuito ad domum Dei illicitam, quae in Mecha sita est, et uidere illiciti
 tum nuncij Dei, & considerare uestigia & loca ipsius, & quomodo lapilli profici-
 untur retro quod uocatur Alchimar, & inuolutionem linteoli circa renes, &
 quomodo osculatur angulus domus illius, & uidere loca illa sacrata, et multa mi-
 70 ra, quae ab hominibus appetuntur. Iterum inuito te ad expeditionem diuinam, no.
 quod est contra inimicos & aduersum incredulos proficisci, & expugnaret par-
 ticipatores & haereticos in ore gladij, donec ad fidem Dei ingrediantur, & tes-
 tificentur, quia non est Deus, nisi Deus Machumet, & ipse
 nuncius Dei et seruus, aut tri-
 butum reddant.

Quinque ora-
tionum super-
stitio.

ieiunium.
Al. romadan

Libidinis
sus in ieiunio
concessus.

Mecha cultus.

Expediitio diuina
no.

ITerum inuito te ad confessionem Dei, ad cuius nutum resuscitabuntur mortui, qui iudicabit eos in iusticia, & bonis bona retribuet, & malis mala. Et faciet suum populum eos qui sibi obedierunt, & confitentes singularitatem eius testificati sunt, quod Machomet est propheta ipsius & nuncius, & crediderunt omnibus, quæ super eum descenderunt à Deo, in excipiendo legem uidelicet de paradiso, in quo multa bona sunt illis præparata, cum habuerint armillas de auro & electo, eruntque uestimenta eorum serica, & dicent: Gratias Deo, quia non abstulit à nobis retributionem. Nulla oppressio uel molestia eos tanget. Habebunt certum alimentum, & fructus, & erunt in paradiso deliciarum exultantes, & sibi inuicem occurrentes honorificati. Discurretur per eos uasis argenti candidi, *Paradisi fidei uoluptates.* Quilibet bibentes delectabuntur. Non erit ibi luctus, neque moeror. Habebunt mulieres uenustis oculis. Habebunt cœnacula, & supercœnacula, sub quibus erunt flumina. Nunquam enim promissio Dei fallit. Et dicitur eis: O cultores Dei, nolite hodie timere: Tristitia non appropinquabit uobis. Ingreddimini paradisum uos & uxores uestre, & estote securi. Discurretur per uos calathis et scutellis aureis, & habebitis quod animæ appetunt, et concupiscunt oculi in secunda mansione in hortis et fontibus. Ibi primo primam noctem alia non sequetur. Et faciet eos securos à tormentis inferni. Hæc est gratia Dei tui. Ipsa est enim liberatio magna. Dixit enim Deus gloriosus et excelsus: In paradiso, quem pollicitus sum timentibus me, sunt flumina, aquarum, in quibus nihil noxium est. Sunt flumina lactis, cuius sapor nunquam deficit: flumina quoque uini, bibentium delectatio: flumina uero mellis purissimi, habent siquidem omnes in eo fructus, & remissionem à Domino. Dixit quoque gloriosus & excelsus: Timentibus Deum optime erit in ultimis. Aperientur eis portæ hortus Eden, ubi pariter discumbentes præcipient sibi afferri uinum, & abundantiam fructuum, & habebunt oculis uxores speciosissimas. Hoc eis promittitur in die iudicii. Victus ibi nunquam deficiet. Dixit iterum Deus gloriosus & excelsus, in descriptione paradisi: Sunt in eo duo fontes currentes. Sunt in eo pomorum arbores, & palmæ, & mala punica. Discumbent in excelsis uiridarijs super pomis & prunis. Adducentur timentes Deum in paradisum per turmas & agmina congregati. Quibus cum hostiarum ianuas aperuerint, dicent: Pax uobis, habemini: Suauiter ingredimini, & estote hic in perpetuum.

AD HVC DE EODEM.

ET dixit gloriosus excelsus: Feci eos occurrere gaudijs & delectationibus, & dedi eis pro retributione paradisum, eò quod patientiam habuerunt. In quo erunt discumbentes super plumaria, & non percutiet eos sol, neque frigus: Et super eos umbræ illius permanebunt. Per quos etiam uasis argenteis & canistris discurretur, similiter & uasculis modicis argenti, & pixidibus ministrabitur eis, & facient eos potare uase quasi commixti gingiberi. Fons in eo est qui claritas appellatur. Non audient ibi dolum, neque mendacium. Hæc est retributio domini tui, quod est donum præmaximum. Dominus enim eorum liberabit eos à cruciatu inferorum, dicens: Comedite & bibite securi, discumbentes in lectulis dispositis. Dedimus eis uxores pulcherrimas, nihilque eis de suo malo opere imputabitur, & unusquisque secundum quod appetit, obtinebit. Dedimus eis diuersitates pomorum, & quicquid carnis ad edendum concupiscunt, & ut sibi propinquet inuicem. Ministri sicut aurum fulgentes discurrent per eos, ad seruendum parati. Et dixit benedictus & excelsus: Præcedentibus & festinantibus den-

tur man-

trant mansiones in paradiso uoluptatis. Pauci de primis, & pauci de nouissimis erunt super lectulis ordinatim dispositis, semetipfos ad inuicem intuentes. Inter quos erunt ministri sine fine manfuri, tenentes discos & conchas & uasa preciosa. Quicquid de pomis uel de carne uolatilium uoluerint, obtinebunt. cum quibus adhærebunt mulieres uelut margaritæ fulgentes, scilicet sui operis præmium. Non existit illic dolus uel iniquitas, sed tantum pax & salus. Hæc est descriptio paradisi, quam præparauit Deus credentibus in se, & in nuncio eius. Vbi præparata sunt illis multa delectabilia edendi, & bibendi, & dormiendi cum mulieribus intactis. Quæ sunt uelut lapides preciosi sine fine splendentes, & accipient omnia, quæ oculi eorum concupiscunt, & habebunt honorem & uitam. Et sedebunt super thoros mollibus induti, & purpureis; ornatique quoque armillis preciosis & nitidis. Vultus eorum hilares & iocundi. Inter quos mares & foeminae seruientes ambulabunt, & uelut aurum rutilantes fragrabunt ut muscus, & uariæ aromatum species. Bibent de fonte suauitatis, & dicetur eis, Auete in omni pace. Comedite & bibite, & delectamini, eo quod digni estis, cum omni securitate.

DESCRIPTIO INFERNI IUXTA EVNDEM.

In fideles uero qui participes faciunt Deo, & pares illi attribuunt, & prophetæ Dei non credunt, nec epistolam eius suscipiunt, & præceptis Dei aduersus prophetam eius rebelles effecti sunt, deputabuntur gehennæ incendio: Eruntque in cruciatu & stridore ineffabili, & igne sine fine inextinguibili. Quorum cutis quotiens ignis ardore consumitur, totiens ad noua iterum supplicia reparatur. Mansio eorum puteus abyssi, potus omni felle amarior, cibus de arbore quæ appellatur azachum, & est omni pessimo sapore deterior. Erunt sub ira Dei cum diabolo, & angelis eius. Dixit quoque Deus gloriosus & excelsus: Qui non credunt mirabilibus Dei, & prophetas & eos qui ueritatem prædicant interficiunt, erunt in horribili cruciatu. Quorum opera maligna, nullo eis auxiliante, super ipsorum capita redundabunt. Morientur, nec tamen à cruciatu liberabuntur. Et dixit, Arbor azachum data est pro delectatione impij. Ipsa est enim, quæ in profundo abyssi nascitur, cuius fructus quasi demoniorum. De quo manducantes uentrem suum implebunt. Denique omnibus malis subiicientur, & semper ad inferni supplicia reuoluentur. Superius & inferius caligo, ignis, & tenebræ. Et dixit: In die resurrectionis facies eorum qui Deo non credunt, horribiles atque nigerrimæ. Nunquid enim gehenna mansio impiorum non est, & eorum qui nostris signis non credunt, & damnandi sunt? Et dixit: Qui non crediderunt, detrudentur in infernum conglobati. Ad quem cum peruenerint, & ministri portas aperuerint, dicent illis: Nonne ex uobis erant nuncij missi ad uos, qui uobis insinuantes præcepta Dei, annunciauerunt diei istius occursum. Intrate igitur portas gehennæ, ad habitandum in ea sine fine. Hæc domicilia præparata sunt superbis. Et dixerunt qui in igne summersi sunt, ministris: Deprecamur uos, orate pro nobis Deum, ut alleuet nobis cruciatum huius diei. Ministri responderunt: Orate. Sed quid oratio impiorum, nisi error? Ex hinc sentient pondus catenarum, & uincula. Erunt pallentes in igne, & rursus fatigati in igne. Tunc uidebit eos afflictione oppressos, & tumidis oculis latenter aspicientes. Iterum dixit benedictus & excelsus: Impij permanebunt in cruciatu gehennæ, ubi detruşi ulterius non respirabunt. Nos nihil illis iniuste fecimus, sed ipsi sibi impij extiterunt. Tunc uociferabuntur: Vsq̃ quo damnandi sumus, o rex? Dixit, Ita manebitis sine fine. Et iterum dixit: Arbor azachum cibus est peccatorum; feruet in uentre sicut sulphur. Accipite illum, & ad horribilia inferni loca deducite, & super caput eius cruciatu & dolores infundite. Hæc sunt enim opera, quæ faciebatis

*Inferno destinā
di qui.*

Alzekon

tis. Et dixit gloriosus & excelsus: Afferte aquam amaram, quæ viscera eorum dirumpat. Væ non credentibus in die qua nec permittentur loqui, ut aliqui habeant excusationem. Hæc de illa disputatione duorum philosophorum, pagani & Christiani, breuiter excerpti, ad insinuanda fragmenta & fallacias Machometi.

L E C T O R I.

Hic statim subiungere Richardi Florentini Confutationem Alcorani, Itemque Confessionem Christianæ fidei, consilium erat: nempe quod præter alias rationes, & tempore uterque libellus prior esset. Verum cum amicorum quorundam ope utrunque etiam græcè scriptum nuper nacti essemus, uisum est ordinem nonnihil immutare, ut cum alijs quæ sequuntur Græcis in Alcoranum disputationibus coniungantur. Idcirco te amice Lector, hoc statim loco admonendum duximus, ne quid aliud forte suspicārere.